

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО
«29» серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

завідувач кафедри внутрішньої
медицини медичного факультету № 2,
д.мед.н., професор ЗВО

Вадим ЖЕБЕЛЬ
«28» серпня 2025 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОК 27 «ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА»

(складова дисципліни Внутрішня медицина (з ендокринологією) у т.ч.
Ендокринологія з особливостями дитячого віку)

Спеціальність	228 Педіатрія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Педіатрія», 2022
Навчальний рік	2025-2026
Кафедра	Внутрішньої медицини медичного факультету №2
Лектор	д.мед.н., професор ЗВО Вадим ЖЕБЕЛЬ
Контактна інформація	<i>intmed.mf2@vnmu.edu.ua,</i> <i>вул. Стуса, 11 (КНП “ВОКМРЦВВРЗН ВОР”),</i> <i>+380677330108</i>
Укладач силабусу	к.мед.н., доцент ЗВО Юлія ПАШКОВА

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ОК 27, складова циклу дисциплін професійної підготовки
Курс/семестр	4 курс (VII-VIII семестри)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	150 годин / 5,0 кредитів ЄКТС
Структура дисципліни	Лекції - 26 год Практичні заняття - 72 год Самостійна робота - 52 год В цілому: аудиторні заняття – 65,3%, самостійна поза аудиторна робота – 34,7%
Кількість змістових модулів	3
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (при впровадженні карантинних заходів та умовах воєнного стану – дистанційна очна)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Предметним напрямком програми є вивчення основ внутрішньої медицини за основними її розділами, при цьому наголос робиться на вивченні етіології, патогенезу, клініки, діагностики, лікування та профілактики основних та найрозповсюдженіших захворювань внутрішніх органів, отримання знань з таких її розділів, як пульмонологія, гастроентерологія, нефрологія, формування практичних навичок та вмінь: збір анамнезу, проведення об'єктивного обстеження хворих, складання плану обстеження, інтерпретація отриманих в ході обстеження результатів, призначення лікування згідно сучасних стандартів та розробка заходів профілактики захворювань дихальної, травної, сечостатевої систем.

Передреквізити. Вивчення дисципліни «Внутрішня медицина в тому числі ендокринологія з особливостями дитячого віку» базується на знаннях основних природничо-наукових дисциплін: анатомії людини, медичної біології, гістології, цитології та ембріології, патоморфології, фізіології, патофізіології, медичної і патологічної фізики, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, фармакології, клінічної фармакології та клінічної фармації, радіології та радіаційної медицини, пропедевтики внутрішньої медицини й інтегрується з цими дисциплінами.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою дисципліни є здобуття та поглиблення знань, вмінь, навичок та інших компетентостей з внутрішньої медицини, необхідних у професійній діяльності, які встановлені на основі освітньо-професійної програми спеціаліста.

Постреквізити. В процесі вивчення дисципліни закладаються основи для вивчення студентами внутрішньої медицини, що передбачає інтеграцію викладання з ендокринологією, фтизіатрією, клінічною імунологією, інфекційними хворобами, хірургією, акушерством та гінекологією, онкологією та застосування знань з вищеперерахованих дисциплін в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

3. Результати навчання

Після успішного вивчення дисципліни здобувач має:

1. Навички опитування пацієнта з патологією органів дихання, травлення, сечостатевої системи.

2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів пацієнта з патологією органів дихання, травлення, сечостатевої системи.
3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу пацієнту з патологією органів дихання, травлення, сечостатевої системи.
4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань органів дихання, травлення, сечостатевої системи.
5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань органів дихання, травлення, сечостатевої системи.
6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань органів дихання, травлення, сечостатевої системи.
7. Здатність до діагностування невідкладних станів у пацієнтів з патологією органів дихання, травлення, сечостатевої системи.
8. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги пацієнту з патологією органів дихання, травлення, сечостатевої системи.
9. Навички надання екстреної медичної допомоги пацієнту з патологією органів дихання, травлення, сечостатевої системи.
10. Навички виконання медичних маніпуляцій пацієнта з патологією органів дихання, травлення, сечостатевої системи.
11. Здатність до визначення тактики ведення пацієнта з патологією органів дихання, травлення, сечостатевої системи, що підлягають диспансерному нагляду.
12. Здатність до проведення експертизи працездатності пацієнта з патологією органів дихання, травлення, сечостатевої системи.
13. Здатність до ведення медичної документації пацієнта з патологією органів дихання, травлення, сечостатевої системи.

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1. «Внутрішня медицина»	7-8 семестри 150 год/5,0 кредитів ЄКТС	Лекції №№ 1-13 Практичні заняття №№ 1-24 Теми для самостійного опрацювання №№ 1-10
--------------------------------	--	--

Дисципліна включає 21 тему, які поділені на 3 змістові модулі.

Змістовий модуль 1. Основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб органів дихання

Тема 1. Основні симптоми пульмонологічної патології та методи дослідження в пульмонології.

Тема 2. Хронічні обструктивні захворювання легень.

Тема 3. Бронхіальна астма.

Тема 4. Пневмонії.

Тема 5. Плеврити та плевральний випіт.

Тема 6. Інфекційно-деструктивні захворювання бронхо-легеневої системи та легенева недостатність.

Змістовий модуль 2. Основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб органів травлення, фізіотерапія

Тема 7. Основні симптоми гастроентерологічної патології. Методи дослідження в гастроентерології.

Тема 8. Гастрозофагеальна рефлюксна хвороба.

Тема 9. Диспепсія. Хронічні гастрити.

Тема 10. Пептична виразка та інші виразки шлунку та 12-палої кишки.

Тема 11. Біліарні захворювання: жовчнокам'яна хвороба, хронічний холецистит та функціональні біліарні порушення.

Тема 12. Хронічні захворювання тонкої кишки: целиакія та інші ентеропатії. Хвороба Крона.

Тема 13. Хронічні захворювання товстої кишки: синдром подразненої кишки та неспецифічні коліти.

Тема 14. Хронічні гепатити.

Тема 15. Цирози печінки.

Тема 16. Хронічні панкреатити.

Тема 17. Основи фізіотерапії та курортології.

Змістовий модуль 3. Основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб сечостатевої системи

Тема 18. Хронічна хвороба нирок.

Тема 19. Пієлонефрити, тубуло-інтерстиціальний нефрит.

Тема 20. Гломерулонефрити. Амілоїдоз нирок.

Тема 21. Гостре пошкодження нирок. Хронічна ниркова недостатність.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів внутрішньої медицини.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

1) здійснення опитування пацієнта з захворюваннями внутрішніх органів, проведення клінічного обстеження, призначення плану обстеження та інтерпретація отриманих результатів лабораторних та інструментальних досліджень, визначення провідного синдрому захворювання, вміння встановити клінічний діагноз згідно сучасних класифікацій захворювань внутрішніх органів, провести диференційний діагноз з іншими захворюваннями, призначити лікування та провести профілактичні заходи;

2) вирішення ситуаційних задач з внутрішньої медицини, що мають клініко-діагностичне спрямування.

На практичних заняттях студенти здійснюють розбір теми практичного заняття, проводять клінічний розбір тематичного пацієнта та розв'язують клінічно-орієнтовані ситуаційні задачі та тестові завдання.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, курацію хворих, підготовка презентацій, таблиць, опрацювання наукової літератури та написання оглядів з наданих тем для індивідуальної роботи. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на підсумковому контролі з дисципліни. Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра внутрішньої медицини медичного факультету №2/Студенту/Очна форма навчання/Педіатрія/4 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини медичного факультету №2. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач, проведення клінічного обстеження тематичного пацієнта, з призначенням плану обстеження та лікування.
Підсумковий контроль дисципліни - диференційований залік	Методи: усне опитування, згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи)

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Підсумковий контроль з дисципліни (диференційований залік)	Складається з суми балів, отриманих за усну відповідь та розв'язання клінічної задачі на диференційованому заліку: Бали за підсумковий контроль відповідають шкалі оцінок: оцінка «3» - 50-60 балів оцінка «4» - 61-70 балів оцінка «5» - 71-80 балів Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120 - бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 6 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
40-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-39,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного та підсумкового контролю

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка **“Відмінно”** виставляється за роботу, в якій студент вірно відповів на всі запитання згідно до теми. Відповіді мають глибокий, змістовний та конкретний характер. Студент повинен знати особливості клінічних проявів патології внутрішніх органів, загальні принципи діагностики захворювань внутрішньої медицини, сучасні принципи їх лікування.

Оцінка **“Добре”** виставляється за роботу, в якій студент вірно відповів на 75% запитань і показав достатньо змістовні знання з тих питань, що відбивають основні розділи навчальної програми. Студент повинен знати особливості клінічних проявів захворювань внутрішніх органів, загальні принципи діагностики, лікування та профілактику.

Оцінка **“Задовільно”** виставляється за роботу, в якій студент вірно відповів на 50% запитань. Відповіді неповні, здебільшого обмежуються простим переліком складників, ознак, рис, без найменших подробиць. Студент повинен володіти обов'язковим мінімумом знань щодо теоретичних та практичних знань дисципліни.

Оцінка **“Незадовільно”** виставляється за роботу, в якій студент не дав жодної правильної

відповіді або дав лише приблизну відповідь на два запитання. Студент не володіє обов'язковим мінімумом знань з дисципліни.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який, знає хід та послідовність фізикального обстеження пацієнта, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків оформляє план обстеження пацієнта.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який допускає неточності при проведенні фізикального обстеження пацієнта, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому, оформляє план обстеження пацієнта.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при проведенні фізикального обстеження пацієнта, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень, неохайно оформляє план обстеження пацієнта.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при проведенні фізикального обстеження хворого, порушує порядок виконання практичної роботи, не реєструє хід роботи в плані обстеження хворого.

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок. (обсяг правильних відповідей 80-89%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання самостійної роботи студента

Оцінювання самостійної роботи студента здійснюється під час поточного та підсумкового контролю засвоєння тем відповідного модулю або дисципліни на підставі оцінювання демонстрації виконання практичних навичок, усної відповіді на теоретичне питання, тестування або розв'язання ситуаційних задач, відповідно до тем для самостійного опанування.

Оцінювання проміжного контролю (залік)

Проміжний контроль зараховують, якщо студент засвоїв певний розділ дисципліни в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття. Для оцінювання проміжного контролю проводять підрахунок середньої арифметичної традиційної оцінки за семестр.

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю (Диференційований залік)

Оцінка «**Відмінно**» виставляється за роботу, в якій студент вірно відповів на всі запитання. Відповіді мають глибокий, змістовний та конкретний характер. Студент повинен знати особливості клінічних проявів захворювань внутрішніх органів, загальні принципи діагностики та лікування.

Оцінка «**Добре**» виставляється за роботу, в якій студент вірно відповів на 75% запитань і показав достатньо змістовні знання з тих питань, що відбивають основні розділи навчальної програми. Студент повинен знати особливості клінічних проявів захворювань внутрішніх органів, загальні принципи діагностики, лікування та профілактику.

Оцінка «**Задовільно**» виставляється за роботу, в якій студент вірно відповів на 50% запитань. Відповіді неповні, здебільшого обмежуються простим переліком складників, ознак, рис, без найменших подробиць. Студент повинен володіти обов'язковим мінімумом знань щодо теоретичних та практичних знань з терапії.

Оцінка **«Незадовільно»** виставляється за роботу, в якій студент не дав жодної правильної відповіді або дав лише приблизну відповідь на два запитання. Студент не володіє обов'язковим мінімумом знань з дисципліни.

Оцінювання практичних навиків під час підсумкового контролю (Диференційований залік)
Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який володіє методикою послідовного фізикального обстеження пацієнта, робить чітке заключення по результатам додаткових обстежень, демонструє знання щодо референтних значень лабораторних показників, інтерпретує результати інструментальних обстежень.

Оцінка **«добре»** виставляється студенту, який допускає неточності при зборі скарг, анамнезу захворювання, життя, методології виконання фізикального обстеження, встановленні попереднього діагнозу, складанні плану обстеження та лікування, інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних обстежень, але здатний самостійно виявити допущені помилки. Оцінка **«задовільно»** виставляється студенту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні практичних навиків щодо збору скарг, анамнезу, фізикального обстеження, не володіє знаннями щодо послідовності практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень, допускає помилки при складанні плану обстеження та лікування.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні практичних навиків, порушує порядок виконання, не знає референтні значення показників, не вміє трактувати результати інструментальних обстежень, не володіє принципами обстеження та лікування.

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки при проведенні навчальних занять студент має дотримуватися правил безпечного поведіння у лікувально-профілактичному закладі в тому числі при роботі з медичною апаратурою.

Порядок дій час дії сигналу **«ПОВІТРЯНА ТРИВОГА!»** під час заняття.

Під час дії воєнного стану, зумовленого агресією РФ, для максимального забезпечення безпечних умов учасників освітнього процесу, кожен викладач кожне заняття повинен розпочати з доведення до студентів правил безпечної евакуації в укриття, відповідно до наказу ректора ВНМУ № 45 від 30.08.2022:

1) за командою викладача студенти мають бути готовими зібрати речі, рухатись до укриття максимально швидко в колону по одному, поклавши одну руку на плече тому, хто йде попереду. Зайшовши в укриття, потрібно рухатись вглиб нього, не зупиняючись на вході.

2) Після сигналу **«УВАГА! ПОВІТРЯНА ТРИВОГА! ВСІМ ПРОЙТИ В НАЙБЛИЖЧЕ УКРИТТЯ!»**, викладач припиняє заняття, подає здобувачам освіти команду: **«Всім зібрати речі, швидко пройти в укриття»**, після того, як навчальна аудиторія звільняється від здобувачів освіти – вимикає світло, зачиняє двері та рухається разом зі студентами до укриття у відповідності зі схемою евакуації відповідних лікувальних закладів.

3) За сигналом **«УВАГА! ВІДБІЙ ТРИВОГИ!»** здобувачі освіти та викладач повернуться в аудиторію для продовження заняття.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки при проведенні лекцій. Лекції не викладаються аудиторно а представлені у відповідній папці **«Презентації лекцій»** на Google-диску та озвучені лекторами.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка, змінне взуття, маска при необхідності). Студенти, які не мають робочої форми, змінного взуття та маски не допускаються до заняття.

Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри та діяти згідно встановлених інструкцій під час виникнення надзвичайних ситуацій.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після завершення заняття.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини медичного факультету №2) черговому викладачу.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> **Загальна** інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни (від 6 до 12) студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> **Загальна** інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> **Загальна** інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> **Загальна** інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини медичного факультету №2/ Студенту).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

8. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни, список рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів оприлюднено на сайті кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра

Рекомендована література

Основна

1. «Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антимікробна терапія та профілактика». Адаптована клінічна настанова. Київ, НАМН України, 2019.
2. 30 невідкладних станів у терапії: Навчальний посібник / За ред. проф. Ю.М. Мостового. – Київ: Центр ДЗК, 2017 – 128 с.
3. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антимікробна терапія та профілактика». – Київ, Національна академія медичних наук України, 2019.
4. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах Бронхіальна астма. – Київ, Національна академія медичних наук України, 2020.
5. Бронхіальна астма: адаптов. клініч. настанова, заснована на доказах / Нац. ін-т фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського, Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика, Асоц. фтизіатрів і пульмонологів України ; уклад.: Ю. І. Фещенко, Д. М. Бойко, В. К. Гаврисюк [та ін.]. – Вид. офіц. – Київ : НАМН України, 2019. – 113 с.
6. Бронхіальна астма. Адаптована клінічна настанова. Київ, НАМН України, 2020.
7. Внутрішні хвороби. У 2 т. Т. 1 / Л.В. Глушка, С.В. Федоров, І.М. Скрипник, М.М. Островський/ За ред. проф. Л.В. Глушка. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 680 с.
8. Внутрішні хвороби: Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / Керівник проекту Александра Кубец, гол. ред. Адріана Яремчук-Кочмарик, Анатолій Свінцицький; пер. з польск. – Краків: Практична медицина, 2018. – 1632 с.
9. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / За редакцією Харченко Н.В., Бабака О.Я. – 2-е вид., переробл., доповн. – Кіровоград: Поліум, 2017. – Т. 2. – 432 с., іл.,табл.; 4 стор. кольор. вкл.
10. Денесюк В.І., Денесюк О.В. Внутрішня медицина. Підручник для студентів закладів вищої освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини / За ред. В.М. Коваленка. – К.: МОРІОН, 2019. – 960 с.
11. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги» Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол.
12. Наказ МОЗ України від 06.10.2023 № 1742 "Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної та спеціалізованої медичної допомоги "Запальні захворювання кишечника (хвороба Крона, виразковий коліт)" <https://www.dec.gov.ua/mtd/zapalni-zahvoryuvannya-kyshechnyka/>
13. МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПЕРТНИЙ ЦЕНТР МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ» ЛІКУВАННЯ ХВОРОБИ КРОНА У ДОРΟΣЛИХ КЛІНІЧНА НАСТАНОВА, ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗАХ 2023. <https://www.dec.gov.ua/mtd/zapalni-zahvoryuvannya-kyshechnyka/>
14. 2025 GOLD REPORT. GLOBAL STRATEGY FOR PREVENTION, DIAGNOSIS AND MANAGEMENT OF COPD: 2025 Report <https://goldcopd.org/2025-gold-report/>
15. 2024 GINA MAIN REPORT. 2024 GINA Report, Global Strategy for Asthma Management and Prevention <https://ginasthma.org/2024-report/>
16. Malfertheiner P, Megraud F, Rokkas T, Gisbert JP, Liou JM, Schulz C, Gasbarrini A, Hunt RH, Leja M, O'Morain C, Rugge M, Suerbaum S, Tilg H, Sugano K, El-Omar EM; European Helicobacter and Microbiota Study group. Management of Helicobacter pylori infection: the Maastricht VI/Florence consensus report. Gut. 2022 Aug 8;gutjnl-2022-327745. <http://doi.org/10.1136/gutjnl-2022-327745> Epub ahead of print. PMID: 35944925.
17. АДАПТОВАНА КЛІНІЧНА НАСТАНОВА, ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗАХ БРОНХІАЛЬНА АСТМА Видання офіційне Київ Національна академія медичних наук України 2020. <https://amnu.gov.ua/wp-content/uploads/2020/files/05-2020/END-NASTANOVA.pdf>
18. КЛІНІЧНА НАСТАНОВА, ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗАХ ХРОНІЧНЕ ОБСТРУКТИВНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ 2024. <https://www.dec.gov.ua/mtd/hronichne-obstruktyvne-zahvoryuvannya-legen/>
19. ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПЕРТНИЙ ЦЕНТР МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІВ ГАСТРОЕЗОФАГЕАЛЬНА

РЕФЛЮКСНА ХВОРОБА Клінічна настанова 2017. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2017_akn_gerh.pdf

20. ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства охорони здоров'я України УНІФІКОВАНИЙ КЛІНІЧНИЙ ПРОТОКОЛ ПЕРВИННОЇ ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПЕПТИЧНА ВИРАЗКА ШЛУНКА ТА ДВАНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ У ДОРΟΣЛИХ І ДІТЕЙ 2023. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2023/08/ukpmd_1514_25082023.pdf
21. УНІФІКОВАНИЙ КЛІНІЧНИЙ ПРОТОКОЛ ПЕРВИННОЇ ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ХРОНІЧНИЙ ПАНКРЕАТИТ 2023. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2023/07/1204_05072023_ukpmd.pdf
22. ЗАТВЕРДЖЕНО УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ НЕФРОЛОГІВ ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ НЕФРОЛОГІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ» НАЦІОНАЛЬНИЙ НИРКОВИЙ ФОНД УКРАЇНИ Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА ГОСТРИЙ НЕУСКЛАДНЕНИЙ ПІСЛОНЕФРИТ. Дата перегляду протоколу – січень 2020 р. http://inephrology.kiev.ua/wp-content/uploads/2017/09/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB_%D0%B3%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B9_%D0%9F%D0%9D.pdf
23. Пасечко Н. Ярема Н., Мартинюк Л. Практичний посібник з внутрішньої медицини або кишенькова книжка сімейного лікаря. У двох частинах (Ч.1: ендокринологія, пульмонологія, гастроентерологія, гематологія; Ч. 2: кардіологія, ревматологія, нефрологія). Для студентів та лікарів. - Підручники і посібники. – 2019.
24. Свінціцький А. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини / Медицина, 2019. – 1008 с.
25. ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства охорони здоров'я України _15 січня 2021 року_ №_49_ СТАНДАРТИ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ «ВІРУСНИЙ ГЕПАТИТ В У ДОРΟΣЛИХ» 2021. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2021/01/2021_49_standart_vgv_dor.pdf
26. ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства охорони здоров'я України 15 січня 2021 року № 51 СТАНДАРТИ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ «ВІРУСНИЙ ГЕПАТИТ С У ДОРΟΣЛИХ» 2021. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2021/01/2021_51_standart_vgc_dor.pdf
27. ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПЕРТНИЙ ЦЕНТР МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІВ ЦИРОЗ ПЕЧІНКИ ТА ЙОГО УСКЛАДНЕННЯ Клінічна настанова 2017. https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/akn_tsp.pdf
28. Внутрішня медицина: Частина 1 Гастроентерологія. Пульмонологія. Нефрологія. /За ред. проф. Станіславчука М.А.- Вінниця, 2018.- 439с. (Рекомендовано для використання студентами 4 курсу при підготовці до практичних занять Протокол № 20 від 16.03.2018).
29. Internal medicine: Part 2: textbook for English-speaking students of higher medical schools / edited by Professor M. A. Stanislavchuk and Professor V. K. Sierkova. – Vinnytsya : Nova Knyha, 2019. – 360 р. (Рекомендовано для використання студентами 4 курсу при підготовці до практичних занять Протокол № 19 від 22.12.2018).

Допоміжна

1. Свінціцький А. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини. Медицина, 2019. – 1008 с.
2. Davidson's Principles and Practice of Medicine 23rd Edition. Editors: Stuart Ralston, Ian Penman, Mark Strachan Richard Hobson. Elsevier. - 2018. – 1440р.
3. Впровадження діагностичних, прогностичних та лікувальних шкал з внутрішньої медицини у навчальний процес підготовки студентів та лікарів післядипломної освіти. Навчальний посібник // За редакцією проф. В.І. Денесюка, проф. Р.Г. Процюка. - Київ: Центр ДЗК, 2017 – 168 с.
4. Катеринчук І.П. Клінічне тлумачення й діагностичне значення лабораторних показників у загально-лікарській практиці: навчальний посібник. 2-е вид. Київ: Медкнига; 2018. 228 с.
5. Клінічна фармакологія : навч. посіб. / Є. І. Шоріков [та ін.]; Буковин. ДМУ. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 512 с.

6. Свінціцький А. С. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини : [навч. посіб. для лікарів-інтернів і студентів мед. закл. вищ. освіти] / А. С. Свінціцький. – Київ : Медицина, 2019. – 1008 с.
7. Сучасні підходи до лікування гострої емпієми плеври (огляд літератури) / О.Ю. Троніна // Шпитальна хірургія. Журнал імені Л. Я. Ковальчука. - 2017. - № 4. - С. 102-108. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/shpkhir_2017_4_21.

Інформаційні ресурси

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
 2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
 3. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
 4. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
 5. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
 6. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
 7. Державний реєстр лікарських засобів www.moz.gov.ua
 8. Уніфіковані протоколи ведення хворих www.moz.gov.ua
 9. <https://www.aasld.org/>
 10. <http://www.eagen.org/>
 11. <http://www.ers-education.org/guidelines.aspx>
 12. <https://ehaweb.org/organization/committees/swg-unit/scientific-working-groups/structure-and-guidelines/>
 13. <http://www.gastro.org/guidelines>
 14. www.ginasthma.org
 15. <http://goldcopd.org>
 16. http://www.ifp.kiev.ua/index_ukr.htm
 17. <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/>
 18. <https://www.nice.org.uk>
 19. <http://www.oxfordmedicaleducation.com/>
 20. <http://ukrgastro.com.ua/>
 21. <https://www.sccm.org/Research/Guidelines>
 22. www.kidney.org > professionals
 23. <https://www.umj.com.ua/>
 24. Відкритий освітній ресурс Empendium. Режим доступу: <https://empendium.com/ua/>
 25. Австралійський бюлетень небажаних лікарських реакцій. <http://www.tga.health.gov.au/adr/aadrb.htm>.
 26. Британський щомісячний бюлетень з безпеки застосування лікарських засобів. <http://www.mhra.gov.uk/Publications/Safetyguidance/DrugSafetyUpdate/index.htm>.
 27. Лекції для післядипломної освіти «Принципи клінічної фармакології» Клінічного центру Національного інституту здоров'я США. <http://www.cc.nih.gov/researchers/training/principles.shtml>.
 28. Міжрегіональне товариство спеціалістів доказової медицини: <http://www.osdm.org/index.php>
 29. Вісник доказової медицини: <http://www.evidence-update.ru>
 30. Європейське товариство клінічних фармакологів і фармакотерапевтів: <http://www.eacpt.org>
 31. On-line реєстрація небажаних лікарських реакцій на сайті FDA. <https://www.accessdata.fda.gov/scripts/medwatch/medwatch-online.htm>.
 32. Ресурс по взаємодії лікарських засобів: <http://medicine.iupui.edu/flockart/>
 33. Pubmed portal: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
 34. UpToDate: <https://www.uptodate.com/home>
 35. British Medical Journal Learning: <https://new-learning.bmj.com/>
 36. Центр контролю захворювань: <https://www.cdc.gov/>
 37. Медичні калькулятори: <https://www.mdcalc.com/>
 38. Калькулятор індекс маси тіла: <https://www.bmi-calculator.net/>
9. **Розклад та розподіл груп по викладачам** опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини медичного факультету №2 / Студенту).
 10. **Питання до підсумкового контролю** дисципліни опубліковано на веб-сторінці кафедри

(<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра внутрішньої медицини медичного факультету №2/
Студенту).

Силабус з дисципліни «Внутрішня медицина» обговорено та затверджено на засіданні кафедри внутрішньої медицини № 2 (протокол № 1, від «28» серпня 2025 року).

Відповідальний за курс

(підпис)

доцент ЗВО Юлія ПАШКОВА

Завідувач кафедри

(підпис)

професор ЗВО Вадим ЖЕБЕЛЬ